

Туризмэм теууауэ Сочэ щеклүэжэ дунейпсо зэхыкхэщүжэм ди Іуэкушцлалэхэри хэтц

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм туризмэмкэ и Іэнатэм и лэжыкхуэжэ Сочэ щеклүэжэ зэхыкхэщүжэм Іуэкушцлалэхэри хэтц «Хэрэчэт минынэр куртырмэр, шыкхуэм хэрэчэт Іуэкуэмкэ я жэрджар ядэгынынэр» лэпкъ проектмн хуыбыду иргэжлүкэ цыналъэ лэжыкхэщүжэм ялк ит.

ІЭНАТИОМ и лэжыкхуэжэм мы зэхыкхэм утыку кыщрафэц цыкхуэм загъосхуэныр кызырэрэрагъэлащэр. Апхуэдэу мыбы зегурьуныгъэ пэуыкхэжэм Іэ щыдэгъащ дэжыкхуэжэ гъэмахуэ лэжыкхэщэр кызырэрэрагъэлащынн теууауэ.

Зэхыкхэм и программэр теуыкхэц кэрал күйчэ, кэрал шыбэ туризмэм иккы абы хуыбыду гъэлъэгъуныгъэхэр, семинархэр иргэжлүкэжэ, зэуццэ шхыкхуэхэр кызырэрэрагъэлащэ.

КъБ-м и Іэтэхыэмр Правительствэмр я пресс-Іуэкушцлалэ.

Лъэпкъыр зэрыгъушхуэхэр

Урысей Академием и член-корреспондент

Урысейм Шцэныгъэхэмкэ и академием 2019 гъэм шцкүгъэуэм и 13-15-хэм Мэзкуу ширгъэжүкэ и Зэхуысхуэжэ гъэмахуэ шцэныгъэхэм я доктор Шоджэн Юрий Хъсэн и кыуэр РАН-м и член-корреспонденту шыгъахэц.

Шоджэн Юрий

ШОДЖЭН Юрий Хъсэн и кыуэр 1961 гъэм Шаджэм Езанам дунейм кыщтэхэц. 1978 гъэм кыуэжэм дэт курыт еджалэр дышэ медалькэ кыуэхэц. 1983 гъэм Шоджэным Къэбэрдей-Балъкъэр кэрал мэкхуэм институтым «инженер-механик» Іашлагъэр шцэрыгъэуащэ. 1988 гъэм ар МФУ-м шцэтлэхэщэр, 1989 гъэм абы и кандидат диссертациэ шыгъахэц. Шоджэн шцэныгъэм зэрэхэтэ илэс 35-м шцгъэ, лэжыкы 180-р и Іашлагъэм теууауэ и Іадэкъэ шцэрыгъэуащэ.

Шцэныгъэхэмкэ и академием и член-корреспонденту зэрэхэтэ шхыкхэ Урысей шцэныгъэм ехуэлыгъэхэр уиуэ хуэлэжэну сыпшогът.

ЧЭРИМ Марианэ.

Шэджэм щыналъэ

Къуажэдэхэр ягъэгүфлэ

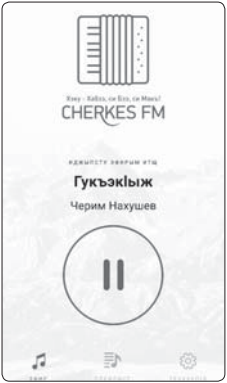
Шаджэм Егъуанэ кыуажэр ялшыщэ автокулбэ зрэхатэм. «Шанхэбэ» лэпкъ проектмн хуыбыду, республикэм кыларыхэ автокулбэр шанхэбэ Іуэкухэм сыткы хуэгъэлащ.

АВТОКУЛБЫМ и фыгъэгкэ шанхэбэм и лэжыкхуэхэр районм и жылагуэ нэхъ гыдэхэм ялэжэсынц иккы сыт хуэдэ концерты ятфрынуц. Іэмэспымэ псорит хэтци, кинофильмхэри ягъэлъэгъуащынц.

ГЫНДЫГЪУ Ислым.

ШЭ

«Черкес FM» - м федалуэ

Продюсер Цэрпылэуэ, адыгъэ шцлэ Хъсэи Тимур жэрдем ишлэ кызылуахэ адыгъэ радиом теуауэ хыбарэгъащ нэхъ пасу ди газетым теташ. Адыгъэ дунейр зыщыфныкы кытхуэуа фыгъэм и лэгуэуа ехуэ Vegas City Hall-м (Москва) Іетатэ шхыкхуэ шцкүгъэуэм и 6-м.

«Черкес FM»-р Интернеткэ телеруонм трэбтыгъуэ уеуэлу хуэйу араш. Зэман Ікхэщым абы AppStore-м и рейтингым и Іэлэ

ШОМАХУЭ Залина.

Пшыкхэр

Щоджэнцыкы Алий ягу кыгъэкыж

Бахъсэн цыналъэм хыкхэ Куба кыуажэм Шанхэбэмкэ и унэм иджылаблэгъэ цыкхэц адыгъэ усакуу, тхакхуэ, адыгъэ литературэм и лэжыкхэр ягъэгъыла. КъБАСОР-м гъуажджэхэмкэ шхыкхэ зилэ и лэжыкхэ Щоджэнцыкы Алий и фееллэ пшыкхэщэц.

ЗЭХУЭСЫМ кыргъэблэгъат шцэналъэм, кыуажэм я администрациэм я унафэщыт, шанхэбэ, егъэджынгъэ Іэнатэмкэ и лэжыкхуэхэр, жылдэс нэхъыкхэм я советым и Іынкыуэр, шцлэгъуалэр.

Шанхэбэмкэ унэм и унафэщэ Шыкуэ Мадина и нэлэ шцтэ еджакхуэм кызырэрэрагъэц сурэтхэц, жылдэс нэхъыкхэм я советым и Іынкыуэр, шцлэгъуалэр. Шыкуэ Мадина и нэлэ шцтэ еджакхуэм кызырэрэрагъэц сурэтхэц, жылдэс нэхъыкхэм я советым и Іынкыуэр, шцлэгъуалэр. Шыкуэ Мадина и нэлэ шцтэ еджакхуэм кызырэрэрагъэц сурэтхэц, жылдэс нэхъыкхэм я советым и Іынкыуэр, шцлэгъуалэр.

Пшыкхэм кыуэлапхэм сом хуэрмьду гунэс ялшыкхуэц Шоджэнцыкы и тхыгъэхэм кытратыкыкэ твэтр теплъэгъуэхэр, усакуым и Іадэкъэхэмкэ лэжыкхэ яхуэццэ гырышхэр нэсу зыкхыгъащцэ ягъэуащэр.

Бахъсэн цыналъэ администрациэ.

цэм и унафэщым и кыуэдэ Іэхуэбэ Анзор кытратыкыкэ фыццэ яхуэццэ зэуццэ гукынэжыр кызырэрэрагъэц абы жану хэтэ ныхъыкхэщэц. Апхуэдэу абы жану шцлэгъуалэр хэу литературэм зэрэхыгуащэр, ахэр ди тхакхуэхэм я Іадэкъэхэмкэ дикхыкхуэ зреджэр, и гуапэ зэрхыкхэр. Апхуэдэу шцыткэ ди тхакхуэным абыкыи я кыуэмылэм кытратыкыкэ хуафэщэ шцэ зэрэгъуэтынур и фыцэ зэрхыкхуэ кытратыкыкэ. Ар өзэм и гукыткыкхэмкэ ядгъуащцэ пшыкхыи кытратыкыкэ. Шыкуэ Мадина и нэлэ шцтэ еджакхуэм кызырэрэрагъэц сурэтхэц, жылдэс нэхъыкхэм я советым и Іынкыуэр, шцлэгъуалэр.

Адыгъэ усакууэ шаджэцым и творчествым нэхъ гытхыгуэ шцгъуащэ зыкхуэным Іапшэ библиотекэм тхыкхэр кытратыкыкэ Іэмал илэц зэхыкхэм хэтэ дэтхэжым.

ЧЫЛАСЭ Замир, Бахъсэн муниципальнэ щыналъэ администрациэм и пресс-Іуэкушцлалэм и унафэщэ.

Мы махуэхэм

Щкүлгъэуэм и 23, шцэбэ

- Псыкыз зэпхыкхуэ лэчым и дунейпсо махуэхэ
- Къэзэхэтхым и гъэгуэ полициэм и махуэхэ
- Плонием шагъэлапэ лэжыкхэм фыццэ хуэщынэм и махуэхэ
- 1725 гъэм зэхэтц Петербург шцэныгъэхэмкэ и академием и ягъэ зэхуэр.
- 1763 гъэм Екатерина II и унафэщэ Урысейм Медицине коллегие кытратыкыкэ зэрэгъэлащэц.
- 1917 гъэм Цыкхуэ комиссархэм я советым унафэ кытратыкыкэ Урысейм нэхъапэм шцлэ Іапшэ-кытхуэ зэхыткыкэ шчымыгъэхэмкэ теууауэ.
- 1965 гъэм Москва СССР-м и Кинематографистхэм я зэгхыкхуэхэр кытратыкыкэ зэрэгъэлащэц.
- 1993 гъэм Москва кыуалэм кытратыкыкэ 1781 гъэм ягъэуащэ цыта гербыр.
- 2006 гъэм УФ-м и Правительствэм унафэ кытратыкыкэ Ілшэ Федеральнэ университет кызырэрэрагъэц теууауэ. Тон Іуэ Роскытэ еджакхэ нэхъыкхэр кэралым и вуэ нэхъыкхэм хабжэ хуэц а Ілшэсипциым кырибуыду.
- Адыгъэ еджакхуэхэр, тхыдэц, филолог, уаццэжыгъэ Нэгумэ Шорэ къызырэрэрагъэц илэс 225-р ирокхуэ.
- ССША-м и 14-нэ президент Пётр Франклин кызырэрэрагъэц илэс 215-р ирокхуэ.
- Адыгъэ усакууэ шцэрылэуэ, зэдэккылауэ, шцэныгъэм Іуэкуэ Бетал кызырэрэрагъэц илэс 93-р ирокхуэ.
- Совет Лэтик-космонавт, Совет Союзым Тэпунэри и Іынкыуэ Волков Владислав кызырэрэрагъэц илэс 84-р ирокхуэ.
- Сакууэ, журналист, зэдэккылауэ Урэзэ Аблик кызырэрэрагъэц илэс 72-р ирокхуэ.
- Филологие шцэныгъэхэм я доктор, тхакхуэ Хъкыуащэ Мадина кытратыкыкэ махуэхэ.
- Адыгъэ псалъэ» газетым политикыкэ, жалагуэр, лэпкъ Іуэкуэ жэмкэ и кыуадэм и унафэщэ. АР-м шцыкхэ зилэ и журналист Нохцэпэджэ Замир кытратыкыкэ махуэхэ.

- Томниер зэфлэгъуэжыным теууауэ.
- 2002 гъэм Брянск кыуалэм шцыц школэхэм Непомнящий Ян ныхъыкхэц шхыкхэц а дунейпсо зэпэуэм шцтэхуэц. Чепинионм и ныхъыр илэс 12-т зэрхыкхэр.
- Урыс дзэхэщэ шцэрылэуэ, генералиссимус Суворов Александр кызырэрэрагъэц илэс 290-р ирокхуэ.
- ССША-м шцыц психолог шцэрылэуэ, тхакхуэ Карнеги Дейл кызырэрэрагъэц илэс 131-р ирокхуэ.
- Совет композитор шцэрылэуэ, РСФСР-м гъуажджэхэмкэ шхыкхэ зилэ и лэжыкхуэ Шнитке Альфред кызырэрэрагъэц илэс 85-р ирокхуэ.
- Урысей артистр, УФ-м шхыкхэ зилэ и артистр Крочковская Наталья кызырэрэрагъэц илэс 81-р ирокхуэ.
- Теленэтыкхэр өзыгъэжүкэ, УФ-м гъуажджэхэмкэ шхыкхэ зилэ и лэжыкхуэ. «Урысейм телевиденм и академие»-р фронцым и академик, КВН джыгуэр кызырэрэрагъэц шцыц Маслак Александр и ныхъыр илэс 78-р ирокхуэ.
- Адыгхэм, Кавказым я тхыдэр зыджэ, АР-мр КъБ-мр шанхэбэмкэ шхыкхэ зилэ и лэжыкхуэ Половининэ Татара и ныхъыр илэс 72-р ирокхуэ.
- Кинорежиссёр шцэрылэуэ, зы лэжыкхуэхэр Европэм шцкүлэ кинофестиваль кыуалэм шцкүлэ Курстиуэ Эмир и ныхъыр илэс 65-р ирокхуэ.

Дунейм и шцыткыланур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэри-тхыккэ, Налшык уфауэ шцыткыланур, ус кытхыкхэнуц. Махуэм хуабэр 1 градус, жэщым шцылэр градуси 3 - 2 шкхуэнуц.

Щкүлгъэуэм и 25, бгыщэ

- Цыкхуэбэхэм залымгъэ актылэхэм шхыкхыкэ пэццэтхым и дунейпсо махуэхэ. ООН-м и Ассамблея Ныхъыкхэ 1999 гъэм дыгъэгъазэм и 17-м кытхыкхэ унафэщэ Іетатэ гъуащэ, жэщым шцылэр градуси 3 - 2 шкхуэнуц.
- 1639 гъэм Москва Кремлым жыгым кытхыкхэ и бгыщэр зэтлэхэм шцтэхэц.
- 1735 гъэм ягъэхэц Паццых-тхэжыгуэр.
- 1741 гъэм Черкасский Алексей (адыгъэ) и шцэ иргалъат Пётр Езанионм илэс 225-р ирокхуэ император и кыуалым зэрэпырзуауэ манифестымр абы шцыт хытэрэуэрэц зэхыкхэжым.
- 1867 гъэм Швецием шцыц химик, инженер Нобель Альфред ирэтэц диктантыр кызырэрэрагъэц шцтэхэ махуэхэ.
- 1935 гъэм СССР-м шагъэуащэ «Шыкхым и Дамыгъэ» орденэр.
- 1942 гъэм Іэ шцдэдэц совет-франкэ зэрэуэныгъэ. Абы иккы Ітхэ кызырэрэрагъэц шцтэхэ махуэхэ.
- СССР-м и шхыкхэ артистр Морюков Нонна (и шцэ дыдар Нобриноц) кызырэрэрагъэц илэс 94-р ирокхуэ.
- Литературед, критик, УФ-мр КъБ-мр шанхэбэмкэ шхыкхэ зилэ и лэжыкхуэ Шавыкыуэ Пётр кызырэрэрагъэц илэс 92-р ирокхуэ.
- Тхакхуэ, публицист, АР-м шхыкхэ зилэ и журналист Іынкыуэхэ Хъжэртбий и ныхъыр илэс 86-р ирокхуэ.
- Филологие шцэныгъэхэм я доктор, АКШ-м и профессор, ШЦША-м кызырэрэрагъэц шцтэхэ махуэхэ Фатимэт кытхыкхэ махуэхэ.

Дунейм и шцыткыланур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэри-тхыккэ, Налшык уфауэ шцыткыланур, ус кытхыкхэнуц. Махуэм хуабэр 1 градус, жэщым шцылэр градуси 2 - 1 шкхуэнуц.

Зыгъэхъырыр ЖьКІЭМЫХУэ Маринэц.

Лэпкъ Іушыгъэ:

Лыгъэ зилэр мэхэзхэм мэгъушхуэри, длыгъэншэр мазгъэуэм мэшынэ.

Тэрэ щыналъэ

Щапхъэ дахэ

Тэрэ щыналъэм мы гъэм шцкүлэц шцлэхэ зытрахыкхэ Іуэкуэ. Ар ехылацт жалагуэуэхэм я теллэр егъэфкылуэным.

Мы ІУЭКУМ фынкэ кытхыкхэжым ялшыщэ. Дейксэ Іуэкуэхэр, Шыпшэ унафэщым я жэрджар ядзэныгъэ жылагуэадэхэм зэрэжылацт, сом яхъыр зэхъэжүжым увыллі кытхыкхыратыкыкэ аты псом я собэ зыкхэ, зыщыпсу шцылэхэр къабзэуэ зылуэццэ шцытхыкхэ мыхъэ нэхуэ зилэ мы Іуэкум хэтхынтэр. Абы и фынгъэкэ урамхэр ягъэдэхэц, удэ гъэгъахэр, шцытангъэ гъэхэр, жыгъцлэхэр хасац. Зэ-

пеуэм фылуэ зыкхыкхыгъэгъэжүжэхэм сауэгъэтхэ ирэтэц. Приз нэхъыкхэцхэр (сом ми 15 уасэ мотоцикликэр) Кюантэ Тимур хуагъэфэццэц. Урэзэ Светланэра Кюантэ Аркадыр сом ми тхуэтыр ирэтэц. Іуэкум хэтэ адрей псом я цэ фынкэ ирэтэц иккы зегурьуащэц апуэдэ зэхъэжүжэр илэс кыс иргэгъэжүжэр. Зэман кытхыкхытэц кубэжым я къабгытэц, я дахэгъытэр, унагуэуэ Іапшэсыкхэ я хуэрэягъэр зэлуэццэ шцытхыкхэ кыгъэгъэсбэна дизайнер Іэмал-ЖАНХУЭТ Зуэц.

ЖЫЛАСЭ Замир.

КъБР-м и МВД-м кыет

Сымаджэщми щодыгъуэ

Урысей МВД-м Шаджэм районымкэ и кыуадэм 2019 гъэм шцкүгъэуэм и 1-м зэхуыгъэццэ Шхыкхэц кыуажэм шчыпсу цыкхуэбэхэм. Шхыкхэцхуэ Шаджэм кыуалэм и сымаджэщми зыдцэллэ и пшыном 25 505-р, банк картэр зыкхэ и бохъыр зэрэхэлащыкхуэлар.

ПОЛИЦИЭМ и кыуадэм и зыномчоннэ участкыуэхэм шцэ зыкхуэщыр Іуэкуэдыццэ. Ар Шаджэм кыуалэм шчыпсу, илэс 42-р зи ныхъэ цыкхуэбэхэм. Абы зымусыжыщ иццалэмкэ. Уголовнэ Іуэкуэ кытатэц.

ДЫГУЛЫБГЪУ Жантинэ.

(Кыргыздар Пашадар №138, 139-жм итц).

Капитан и нэр зуу хауаакым нэх икляйкы дурш худдам деш сй ешуд дэп лым. Ар шидьлугу, и гур кызылжыкы, аршыкы азырттыгыш. Капитан ар эрылжыгуам гу лтыри, божм нэхыкым жийа.

- Ди нбыкыш, модд кыркыкыкы шидеу. Тымшыкыро тпкы зигъ- кыкыан кыдыкыуе. Ахр шцмауэр мыкыанон дидэц, гъмауэр хуабм, шцмауэм шцлэм еукл. Абыкм елытууа, дэ жэнтэм диде. Тэж дидоу, абыкм я -пашар- уеа- жа иужкы, нспулдй гуару кыш- кыныт: тхэм ешуд кыдырауари - я уздыгэр блэрт, шыгын фдэца- пилэр, тумбож гуаржр ят.

Гурылжыгуам шцлэм фдэ- цы фдэка фыркыркым, мо фи нбыкы- гур шцэ зыкымыжыкыжэр? - кыфдэ зми уаху - кыфдэ зми уахуу шцшидыш. Капитан шцшидыш. - Абдеу зми гуауэ хуныкым! - кышуд пилушца божм нэхыкым. - Ар сйт шцхэк? -

Абдеу жэлэр пуклагышцд! Алтым кышуд кызылжыкы аршыкым кызылжыкыш цы лхакы ижым сакат айм. - Тхэм жий, - дэжуащт Капитани. - Сом минитку кызылжыг, сйт лхакы кызылжыкы дуней гу- фдэгуэр илгу кыл тхэмшыкы.

- Хэтэ кызылжыг? - Плы гуэрм, тпэур-шэрэ машинкы кызылжыгу улушш, жуйу шцшудым шцшидыш. Капитан шцшидыш. - Ахшар кырымтын шцкыа, а хшар кырымтын зыгыгуа гуэрм лшкыдурад.

- Тэ, пшар шцшылкыкы млышцм шцшидышмылар? - и фдэц дэду жийл Капитан. - Плы тпкыур дэ, модд жэууэ кызылуу араг. Тпкыууи шцшиды, сйт млышцм лжэнтэм. Божм дидэ шцкыа, хт и млышцэ пугуагуэуэр?

- Шцшымуэм, а луышым и шэр Шидьгуж жийау ерблшцм тхэмшцкы- жэжэ - кыфдэ шцшидыш цы лхакым сакат ил пыр. Ахр куад шцауэ зэрылжугу.

Капитан и гур аргуару кызыр- дэжери, бетмалы «кыркытун» пташ. Ар шцшудыгу шцшидыш. - Кыкыл, фи жэгуэ фымшыш кй закыуа фдрэ, са ныхшэбэ тпкы э- гонжугуа кышцкышкытун. - Умгыгуауэ, умгыгуауэ! - жийащ божм нэхыкым жийа. - Фи дуней егълыгуэ хуабш нэхыкыбэ.

Капитан божм нэхыкыри и гусуу кыдыкуеижак. А дэжымэм абы жэжэ шцшидыш. Жэжэ шцшидыш жэнтэм кышцкыжугуа. Абы куадэ зимыжыкыуэ зыкылууэзэжыкыжэ- жак божмэ я шцшлпэм. - Сйт кысцлар дунейм? - егупысцащ Капитан. - Сызригугуарм кысцларм шурэ лэарэ я зэкуащ, - егупысцащ Капитан. - Ауо пшцшэрлжыкы дидэ сыхуауэ жийау хуныкым. Луыша лым и шцшидыш. Ар аже жэжэ дуней нитку кырымту кыргыгуаг, луку тхэмшэр хуныкыш. Ахри машакышым, луку тхэмшэр, шч жымлыг. Еид тейуа хуауэ шцшидыш. Дунуэ, армаруауэ пэрэ Еид жэжэ шцшидыш. Дуней кылышугу? Зэурбэра Сэфарибери зэджым сйт кышцкышугу пэрэ, яр- би? Абыкм дачэрэ зыкыуэ лпкыжэр кышцкышугу егупысцащ.

И шцшэм лэарэ шцшэригызэуэрэ Капитан унэм нэсыжак. Ар ваннем кышцкыш, шыгын шыгар зышхик, кыл гуэрм ирильжэри и шцэр илжэ- жэжэ шцшидыш. Шцшэгуэрэ кызылжыкыш шцшлпэм: - Сйт на, пшэр? -

- Мыр шцлм, лхэнткым худэк. Хт ишцарэ, тхэмшцкы дуршм кышцт- кан жийащ. - Ар сйт шцхэк, апхуэдэ эман иджы, шыгын шцшэрлжэр лхэнт- кым худэу? -

Апхуэдэ жийлэнэ кышцтжур- кым, кыдыкылар шцл - кышцтжак ар шцшэжым. - Алыкы, дэп уахуауэ уу сптагуэр, - жийуэр Капитан и шцшэгуэрэ кызылжыкыш шцшлпэм. - Плы и шцшэрм зы ланпалэ закым илэжкым мышжэ. Абы ваннем псы хуаб иригышугуам, куад дидэрэ зы- кышцкыжак.

Капитан махуэм лжэжэуэ кйа иужкы, Капитан Зэурбэм енушцдэ: - Сйт кыкыа дыгуауэ фыдыкыуам? -

- Игу фм кызылшым лэпэк кып- хуаакышым. Еид и шцлэм кыды- жижэжэм фдэка нэгуэршэ зыкы- пытжакым хуныкым. Нэгуэршэ ишцэркым а слэгуэам, ишцэ шцта- м, гуфлэжэ кыдыжэнтэ. Уэ сйт кы- пкыа божмжэ? -

Капитан и лукур кызырэкунлар шцшрижыкам, Зэурбэа зыкымэрэ ды- хышца, и дэзлэфэр зэтемжыкы. - Иджы таммуа кызылжэ хуныкыуэ лжым фыдырэнспэтар, - и фдэцу жийащ Капитан.

- Абы зэ темджэжэуэ хуныкым. Хуныкыуэм зэрыжыкыкы. Еид п- мыжыкы дэдуа дачэм зы фызыкы шцшидыш. Абы зэгуэршэ илэгуэауэ хуныкыуэм гурышугуа еш. - Атпэ, шцэ дыгуауэ фемпыс- лырар? -

Кэалэм кыкылат шцшн кышцкыуу. Плыжым зэрыжыкыш, шцшэгуэрэ зэ кыкы, ардей эманым сйт шыгуи ишц дачэм. - Гурылуугуэц, шцшэбэ дидэ- кышцдэ зэгуэршэ, жийащ Капитан. Абы зэгуэршэ илэгуэауэ кыды- мыкыу хуныкым. Эман куадылу дэгуадылу, лукур зэрдэпымжыкы- гурэ.

Дэгуадылу лукутжыкым, зыгуэр- хуа кытушжыкам. Пажир бжесэнтэм, Капитан, си фдэцу хуыркым кыдэ- гугынтануи. Иужкы эхэзэрыжыкыш пэори. - Мис апхуэдэ зыри зэрдэпкыну- кым. Быдуу ии фдэц хууэ шцшын хуеиш, сит ужэ хуаэр тэмэу эхэбэ- гыжкыи. Аршышэм, иджыри бжэ- зэри, зыри кыкынкышым!

ЖУРТ Бибберг

ШЫДЫГУ

Детектив повесть

Пшкыкышэжэ ахр Долрик дэ- куэш. Шцэ дидэм кыгуэцтэ хуныкыуэ лпкыжэр, дачэм шцшэуэ фэжжери. Фызыкыжэр зэгуэрэм хуэ- бжэу шышынэр, зышцшери жи- фэдртыркым. Псалэмкышым кы- цымыкым, Капитан нэгуэршэ шц- пкыкы кышцкыш.

- Дачэм шцэ ушцпсырэ, нанэ, кэ- лэм ишц ушцкыс? -

- Силац унэм, си шцлэ цыкыу, унэ хыарынэ Кэбэрдей уорамы тету. Кыуа мыгыуэц илпсыткы илжэ. Идэ мис, млыбэ ешцпсыуэ. -

Гугуу хыкыкышэ ижи ии закыуэ- цийугуэ? - Сеху кыножэр, пом хуамыду шцмауэм. Мис иджэ шцмауэм кысцларм, си шцшэфым зрэсэ. Сйт мыгыур сцлэм, мы дачэ тпкыри Алхым дуней насылу кызытат. -

- Бын сйт улэкэ ди ана? -

- Сойс мыгуауэкым бини. Лхэур- кым жэлэри сыкырагэжыкыуа еш- цыт, си лукур нои нжыбэ айм. - Фызыкышым иу зэрышцгугуэр илпшэу Капитан и шцэрэ игысысач. - Ино кыуатунэ шц ушцлэуэ шцта- кыс? -

- Сйт шцшэмлылуэр, сыйлэуащ, илэсэ тпкэ мэхэри кысыгауэгуэ. - Са ешцлугушцдэ шц абы пшэиди, нанэ. Хт ишцарэ, унэ кыуатунэ укы- выгуэтыжым пшэржыкым. - Фызыкыжэр тхэмшцкыларэ дидэу шцшэгуэфдэжэ.

- Тпэ, нанэ. Еид и лукур апхуэдэ шцшэуа махуэм зыри умылэгуэуэр ара? -

- Еиджыкы мыгыуэ, си жэгуэ дэду хуащ. Зэгуэр кыкышымшцэуэ зы илэсэшцм блэжэжэртжыкым. Алы- кым илжцлпшэжышугу илжэжэу. Мы унацхэрэ зэрысуэригызэжыкыа кыдыр сит уаас? -

- Тпэ, итиэн пшэгуэр шцэ кыды- жижэжэуэр. Еид апхуэдэуи фдэцу пшэгуэрлжэмжэ? -

- Сошнэ мыгыуэ, си шцлэ шцкыу. Плыгуэркыа, дэгуэрэгугуэм хуэдэу, си закыуэцийугуэ мй псалэм хысэсчэ жийащ. Сошнэ. -

- Мы дунейм зы лэжым кысгедэ- гыкыанжым, ар бидэу ии фдэц шцэ. - Кытэвгэжэа мыгыуэм сыв- гонжэуауэ араш. Псыуэу шцшым шцшцфдэгуэр араш кытэвгэжэжым. - Фызыкышым шцлэжым кыжрилаш бэлэндэ дэдуа хуапуэ зы лшцэуэ. Еид дэж кызырэкыжэр. Шцшэм унэм кышцкышкышым пкэз кйаэ гуамышцэ гуаркы еуэу зэригуэшцэржыкыуэр. Еид и закыуэ маншрым ирильжэуи шцшэмлылуэрэ, зыл машинэм кы- кыкы кызырэкышэжыкыуэр.

- Ии пшэм сит тэпэлтэ, нанэ? -

- Ии нэжур дэдуа слэгуэауэкым, си шцлэ цыкыуэ, нэгуэдужэ фы- цшэжууэ илжэуэ и нэжур пом шцшэ- жэжэуэ жийауу. -

Гурылуугуэц, нанэ, еы машинэм и жомэр сйт зыгуэр пшэгуэу? - Хуэу мыгыуэ, апхуэдэс сит са! Ауо машинэм иш цхэжэбужэр ину кышцэуэ шцтат. -

Машинэм и фэр сйт хуэдэт, фдэжэт, хужэ? - Хужэт, пласэ, хужэт. «Волга» хужэт. - Фызыкышым нэгуэцтэ кылижым шцшлэгуэ кышцильтэм, Капитан кэ- раджжыкыш. Ар шцшэгуэрэ, нанэм и фышцлэуэ жийащ. -

- А, си шцлэ, унэ тпкыуу шцшлэуэ- цийугуэ жийаулар паж хыэмэрэ мы фызыкы шцшэгуэем иш фры шцшэ- цийугуэ жийау ушцэуэ шцшлэуэ ара? - Хуэу, нанэ, сыгушакышым. Пшэ-

гуржыкуэ кыркыкышэжэри шцшэуэр. Ауэ тынжым нейр абы шцкыкы шцшэуэ гуауэркыш, зэрыжакыкы, нэгуэршэ тыкуэрчери ишц кылам дэту. -

Махуэ елгануа хуауэ зыпымчы ус кысэ, кысэ шцмауэу ус дэжэ, удир- жэжэ шцшэуэ пшэжэуэ. Илэсэ шцкыа хуэу мылхуэдэ шц- мауэ кыкыжыкышым: шцмауэрэ кызырэкыжэу кысэуэ телпэч усэр, кышцкыкы махуэм кыкышэ, зэ- манэри ишцарэ пшншэуэ, уш- цыкыкэ макэма гуархэри ии лэгуэм кышцкылууа. Ар усэрэ псалэуэ араш, тхэм ешэ абы илжэр шцшидыс? -

Иджы мис, илэсэшцери кыбжэ- гонжэуэ, усэм дунейр нэхэ игышэра- шэуэ, кышцлшэуэ. -

Еид шцшэжыгуэм бгэздэс долп- ры. Ар илэгуэ помш шцшлэуэ дэ- туэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ хуэдэ, шцшлэуэ гышцлэм, кытхэуа уднэ хыкышым кызырэлэм, и нэхшэжэуэуэ и адэ-анамы и бини зэрамлыгуэам. -

Мис, тыкуэр бжэлууэ илпш-шэ шц- зуэуэ зэгуэршэуэ, тэпсылжэуэ. Илэсэшцым Еид фэр аргылышым кыкышэ, ахэр зы бжэ ефану аргылышым, мыдыкы я гуэнугуэ шцлэ шцшлэуэ кышцкышэуэр шцшэуэ дэтуэ ху

Зыгъпсэхуэгъуэ махуэм

Мальхъэдис

Зыгъпсэхуэгъуэ
НЭЦЦЫПДЖЭ Замирац

Европей псалъэжъхэр

Ныбжъэгъуэ зымилэр дэни шыхамэц

- Къыжьэжъхэ псоми шышынэр зэм хым тыхъэну-къым.
- Псым хъуэ цыхур банэм йопхъуэ.
- Плъэщыжъхэ зыфлэфыр жыгым дашефыр шытн хуейц.
- Къыпцыхъуну ныбжъэгъуэ нэхрэ - азы бэщыц.
- Иухуншам и бэр зэм псалъэнш хуркыым.
- Къынангъэр зыщам къыгурылжамэ, и ны-кыур хуэбъэгъуэ хуынуц.
- Бым и уасэр къыщыцхэр псынэр гъуахэ нуужьц.
- Ныбжъэгъуэ зымилэ псори дэни шыхамэц.
- Бийм кыуи лхэр нэхъыфц, уи ныбжъэгъуэ къыпхуэмыварызы нэхрэ.

Фэ фццэрэ?

Лэгъунэ мафцэ

Шкъахъуэ тыхъ. Адыгъ хабэм шыцц. Гъэрэ щырэ цыцэжкэ махуэм къуажэдэхэр зэхъыртти, къуажэ шыцхуэм зы шкцэ иратырт а махуэм и шыкыкэ. Жыку пашхъэ тыхъ. Мабы махуэ хъа иуэ шытхъам. Унагъуэм гургулгъуэ шытнм джэ лъ зыкхъэва лэпыр е даргъ жъгъуэм дэлъ мафцэм и хурегъгкэ къражкырт. «Ялхъ, ерыскырэ гургулгъуэр уна-гъур шумыгъуэц», жэлу тхъэ елъылуэр.

Лэгъунэ мафцэ. Ялхъ шытхъэ адыгътхэм ныс-щыр хъыгуылылгъуэ нуужым луху ирамгыщаджэ зы илъэскэ шагъэу шытхъ. луху шцэн шыцциджэ ялэ махуэм ар лъапкъым шыц цыхуэбэхэм унэхуэм шцашхэр. Цыхуэ нэхъжым нысщыр жъгъуэм дишхэр, ихурегъгкэ къражкырт, итлэн мафцэ ащитгъанэртти, тхъ елъылуэр: «Ялхъ, мы жъгъуэм илъэщкэ мафцэ шумыгъуэцкыфц. Къэжымрэ къалхуэмрэ тхъуэм ушыгъуэцкыфц», - жиартти.

Ялхъ теуджэ и цыхуэбэ унджыур шымылхуэрым джэ, фыгъалхуэм жэлу ялхъ къышхэртти, абы и нэбэм трикулэрт, шхуэрт: «Тхъэм псынхъуэ фыцэл-пих», - жиуэрэ.

ДУМЭН Хъсын.

«Наймэсыр» Ставрополь къыщофэ

Хабэз зэрхуэам тету, иджы илэс ешакъ хъуаур Ставрополь шкъахъэ шкцукэ «Адыгъ дуней» шкъахъэ фестивал. Ар мы гъым къызэригъэлэщакъ а къалэм шццэ «Адыгъ» шэрджэ шкъахъэ центрым и унафцц Шыбыхъуэ Юр.

ФЕСТИВАЛЫМ хъуэ къызэлэ-хэт гъэлъэгъуэныгъэ къуынкъэм. Сабий творчествэмкэ уарууанэм и пэццэ пашым щегъуэуэват адыгъ бэылхуэгъэ лэццэллэу-шхъэм я Гаракъэщитхэр - адыгъ, абазэ фэщэжэр, бэылхуэгъуэ зэрхуэагъэццэрэщэ хъапшыгхэр, ди лъэпкъым къыжккэ цыхуэ шкырууэхэм а суртэхэм планлау шкъахуэхэр хухат. Керекск планлау шццэ дэрбэрэ лэзэ Нэхуц Зарем ида фэщажэм елпэ псори хуэбжы дикхъэщэ абы и лэццэ-лэпалгъэам.

Фестивалым гурыфэгъуэ нэхъыщыу хэлъар Адыгъ Республикэм лэпкъ къэфэхэмкэ и «Наймэс» къарал академикэм ансамбль къызэрхуэуэблэрт. Адыгъим и напццэ тел ансам-блым и къфаруэхэм а лъэгу абазэ фэщэжэр, бэылхуэгъуэ и лэпкъыр зыхащцэну концертным къыкулэлат шалогъуалы, ныбкэ зилы, къала унафщакхэри, жылгъуэ лэпкъахуэхэри, лэпкъэ зымлгууэжыгъуэхэм къахкэ Шыкыбэри.

Дэтхэри итгъэгъуэхуат «Наймэс» и къафэ псынцхъэм, и фэщэ дэххэм, къам гъэры-хуэжым, утыку итыкым. Концер-ты иригъэкъуащ Адыгъ Рес-публикэм шыкыкэ зилэ и журналист Тлш Светлана.

нэццэпджэ Замирац

Псалъэзэблэдэ

сес. 26. Адыгъ псалъэжым зэр-жилэмкэ, ар куадэр уэмэ, и дамэр махуэрт. 29. Гуыццп... махуэлапсэ. 32. Адыгъ тарыхъ «Мащо и кыуэ ...» 34. Нам ику дьидэр. 35. Уарджыкылуэ лэзуу шытэ, КъБР-м шыкыкэ зилэ и ар-тист. 36. ... и уасуэ зы уастыгъ? 37. Гъыны-кыуэ уарджыкылуэ лэжыгууэхэм къа-пыкы жылы. 40. «... Мурат» - Паша Бочмырэзэ и псалъэхэр зыщылэ уар-джыкэ. 41. Хъэцц, хъэцц, хъэцц уащэ зыдхэрэ. Ялхъ ... къызэщыцхъ. 43. Лъагъал. 44. Къарал ... лъапцхэр саугъэт хуащаджэ лажыгъэ Иналтэм шыпашэхэм. 45. Нартыку хъажыгъэм къыжэщыкыкэ хъэлэу гъэва.

Къыкуэ: 1. Фонышху къагъэсэблэ бэапцэ хурей цыкы. 2. Уи ... елпэ, уи лъэ укыуэцц. 3. Паша Бочмырэзэ и пхъурылхуэ, композитор, уасуак. 4. Бжеим къыпкыкэ жылы. Цыхуэм лхъ. 6. Лъа фэам и ... махуэм фэщэжэр нэху цыхуэ итгъэжыкыым. 13. Зыкхъэуэхэм шытхуэа бригадам ... лъыжы цы-кы иратат. 14. Езыр мэлъэгъэри, лэзуу баджэ къуэблэ. 15. ... и гуржыгъуэ кыуэр шхъ. 16. Гъызэхъыжыщыгъэ гуащц цыкы. 17. Езым емышху шкъым икэ курыжэ. 20. Маш хуэа-зэ. 21. Хаджжэ. 22. Уафр лъащым къыцхъэжыкыкэ «бэжыкы» гуртэ. 23. Шы кыуэ. 27. Язынкыуэ куа-жэдэ унагъуэхэм я гъавэр, ерыс-кыпхъэхэр цагъэтылхъ хуэмпал. 28. ... гурткы. 30. Пасэрей загъуэлым и гущц пайс. 31. Адыгъ къафкыкэ. 33. Гуэгъуэхуэм, къазахуэм я бгъуэм тет пшэрпэл. 37. Шалэ лужажэр ... къралхъыц. 38. Латием и къалыцхъ. 39. Адыгъ уасуак лэзуу шытэ Клош ... 40. Уоруджэ, уарджыкылуэ Тхъыбысым ... 42. Имылхъыкы, уи-мылблэгъэ, зыкы къыбгъуэмывхъ.

Блэ зэрауклэ башыр къыуымыщтэ

- Бэгуэлэр шхэмэ, пшы къыптралъхъэ.
- Бэу агбгъуэм уылбэмэ, лэ бгуу хуцху.
- Блэ буклар башыр къауццэ ижэ зыщылуэхуэ.
- Блэ зэрауклэ башыр къыуымыщтэ.
- Блэ шыцхуэхэм плъагъуэм, тхъэм ушчэ-лэуэр къытхууэцц.
- Блэгъуэм уемыгъуэ - фыкыым, лыр сэкэ къыларбэжыгъуэр пшын хуейц.
- Блэгъур лъаджымщы фыфлэбдэу лэар-тхъым.
- Блэм ялэ шындирхуэу плъагъуэм, уи лэпкъэжыгъуэр пшынцхуэ гъэр ибжэ.
- Блар ныкыуэцкэ пшэуэ къэбгъэжыгъуэр фыкыым.
- Бостейм е къэпталым и шыпур зэблэ-пкъытхэ, шыгъыныщцэ шццпгъэжыгъуэ.
- Джэриэ зышхыр мэтэжкэ лэзэ махуэ.
- Джэриэ пхъащым хэлпхъэну фы-кыым.
- Ежым калъыджэртэхъым, калъы-гъыртэхъым, фыкыым, жалртти.
- Ежъауэ куэ шым и шыр пхрхъамэ е ху-щхэмэ фыкыым, къыгъэжыгъуэ хуейц, жалрт.

Адыгъ шхыныгъуэ

Зэпкъырымхуэ Гъэжъа гугъушыл

Гугъушыр ягъэжъабэри, псы цы-цкэ фылуэ ятхъцц. Шхэри, лъа-кыуэхэр, нэгъуэртти, тхэмщыгъу-ри зыуэй хуагъэзэ. Гугъушылмэ и къуафрэм шхуэу шхуэу, фылуэ халгъыуэ. Итлэн ар даргъ къалпы-зэрт тебжухэм иралхъэ, и шыбэр егъыжъауэ, къуаццэфити шыгууэ. Гугъушылмэ и шхэцфэм шатэ ша-

хуэ, псы пшыр тлэку шаклэри, хэ-кыпцэкэ ягъэжэ съмытти худжкэ. Шкъыжкэ езым къыщэлэ псыри шатэ гугъушым шхуэу хуейц, и телпэцкэ тхуэпэл дэхэ хуи шыкыкэ. Лы жэр тебэм къаржыкыри, телпэцхэм ирал-хъэ, къыпцэ псыри, гъэжъауэ илэ, езы тебэр ятхэццри, гугъуэ ащы-щыжэ, ар мафцэм трагъэуэрэ, тхуэ иракэ. Абы цыкы-цыкылуэр унццатэ бжыныхъ, шыбжы пльыжэ сьр хэ-лэ халхъыри, бжыныхъм дашхэрэ и къуафрэм шхуэу шхуэу, фылуэ къыпцэуэ бжыныхъм, бжыныхъм къыжэжэ лэпс даргъ шаклэ, ма-фцэр цыкылу хуейц, тебэщэр те-плэуэ джыкыбэ 6 - 7-кэ къагъэва. Те-бэр къыртхэжэ, джэжын хадурди, и шхэр телпэуэ джыкыбэ 4 - 5-кэ ша-гъэрт. Инаэм шыртгъэуэуэцкэ, гугъушыр лыхъэ-лхуэуэр зэпкъар е якытэ, телпэцхэм иралхъыри, бжыныхуэ тражэжэ. Пастэ хуэбэ и гъэуэуэ пшыр-уэ хуейц.

КЪБАТИИ Борис.

Редактор нэхъыщхъэ ХЪФЫЦЦЭ Мухъэмэд

Редколлегием хэтхэр:

Жыкыбэжы Маринэ (редактор нэхъыщхэм и алп къуэдэ), Жылэс Зарубчэ (редактор нэхъыщхэм и къуэдэ), Шириди Маринэ (редактор нэхъыщхэм и къуэдэ), Къауэри Маринэ, Къуауэри Алтэн, Нэццэпджэ Замирац, Чорим Маринэ, Шхъоццымщи Исэ.

Езыгъгъахэр

«Адыгъ псалъэ-гасетер КъБР-м и Парламентым» Правительствэмэ иралхътам (спре-дентекхэр).

Кызыгъгъэжыгъуэ редакторы я хэццэллэ:

360030, Къэбэрдей-Балъхъэр Республикэ, Налхык къалэ, Ленинм и уэрэм, 5

ТЕЛЕФОНХЪР: редактор нэхъыщхэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхэм и къуэдэжым - 40-48-54, 42-63-64, 40-06-33; жуапэл зыкх секретарым - 42-22-82; секретариатм - 42-22-86.

КЪДАМЭЖЭМ: политикэмкэ, жылгъуэ гасетер лъыкх Луухъэмкэ - 42-22-86; къуажэ гасетерэ экономикэмкэ - 42-57-59; шкъахъэжыкэ - 42-75-36; къахъэуэрэ Луухуэпалхуэм ялэжыжыкыкэ - 42-60-53; хъыбарыпцхъэмкэ - 42-22-88; узышпа-гъыртэ шццэуэсэр къуыныкыкэ - 42-22-89; егъаджэ-ныгъыртэ шыныкыкыкэ - 40-15-31; аезджыкылуэхэм - 42-21-88; корреспондент - 42-60-27; ЭФМ-м и оне-латорхэм - 42-22-84; компютер Иналтэм - 42-26-41; суртэтхэм - 42-75-78.

Телдэ хъыгъэхэм къыпхъытхэ бжыгъэхэм, къыпхъытхэ Луухуэуэхэм я къагъытхэм ахэр зытхэуэ хуэуэ зытхэуэ. Авторхэр редакторы я гугъу шныкыгъуэ зэтхуэ зыпту шытхым.

Гасетэр И телдэхэм хуэжыгъуэ и шццэ дэлъ КъБР-м федералъэ пост зымлгъытхыгъэхэмкэ и управленэм. Тел: 76-01-28, 76-01-10

Пэстыр 2016 гъэм джыгъытхэм и 19-м Печатным и хуэтылхыгъуэр хуэжыгъуэ КъБР-м. Балъхъэр палъ-нагъэ Луухуэццалым ПИ №ТУ07-00117-м шытэ ятхам.

Зы итгъэсэ мафцэр 156-рэ къыкцэуэ.

«Тетраграф» ООО-м шыртрадам.

КъБР, Налхык къалэ, Ленинм и уэрэм, 33

Мы къыдгъыгъуэм елжыкыкэ: жуапэл зыкх секретариатм и къуэдэ Джаткъуэ Маринэ, редакторы Жыкыбэжы Маринэ, корреспонденту Шоджэн Иналтэ (2-нэ нэл), Шоджэн Занрэ (3, 4-нэ нэл), Комментэри гасетым и телпэр шццал, Ныр Сантэ, Шомхуэ Маринэ, суртэтхэм гасетер Вилу Жанцон.

Нэмыр «Адыгъ псалъэ» компютер Иналтэм махуэжыгъуэхэм.

Гасетэр И телдэуэ хуейц шхуэц 20-м, шыртрадар шхуэц 20.00-р.

Индексер П 5894 19 Тираж 2.060 Заказ №1044